

Novi plan rasta za Zapadni Balkan

*Jačanje društveno-ekonomske
konvergencije zapadnog Balkana
sa EU i ubrzavanje reformi EU*

NOVEMBAR 2023

#WesternBalkans

#EUEnlargement

#GrowthPlan

PLAN RASTA ZA ZAPADNI BALKAN JE ZASNOVAN NA 4 STUBA

- 1** Jačanje ekonomske integracije sa **jedinstvenim tržištem** Evropske unije
- 2** Jačanje **ekonomske integracije unutar zapadnog Balkana** kroz **zajedničko regionalno tržište**, koje bi omogućilo rast od 10% njihovim ekonomijama
- 3** Ubrzavanje temeljnih reformi
- 4** Povećana **finansijska pomoć**

Plan rasta će se implementirati kroz novi finansijski instrument: **predloženi instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan** u iznosu od 6 milijardi eura.

€6
milijardi

€2 milijardi u grantovima

€4 milijardi u kreditima

2024-2027

Stub 1

PRIBLIŽAVANJE ZAPADNOG BALKANA JEDINSTVENOM TRŽIŠTU EU

EU će prije pristupanja otvoriti određena područja jedinstvenog tržišta EU za partnere sa Zapadnog Balkana, što će građanima donijeti opipljivu korist. Partneri sa Zapadnog Balkana će morati da preduzmu fundamentalne reforme, usklade se sa *acquis-em* i ispune svoje obaveze u okviru Zajedničkog regionalnog tržišta.

Fokus će biti na sljedećih sedam početnih prioritetnih područja:

- Slobodno kretanje robe
- Slobodno kretanje usluga i radnika
- Pristup jedinstvenom području plaćanja u eurima
- Olakšavanje drumskog transporta
- Integracija i dekarbonizacija energetskih tržišta
- Jedinstveno digitalno tržište
- Integracija u industrijske lance nabavke

Stub 2

PRODUBLJENJE REGIONALNE EKONOMSKE INTEGRACIJE U OKVIRU ZAPADNOG BALKANA

Razvoj zajedničkog regionalnog tržišta je neophodan iz dva razloga:

- oslobađanje ekonomskog potencijala regiona, stvaranje prilike za poslovanje i radnike, i transformisanje Zapadnog Balkana u privlačnije mjesto za evropske investitore. Zajedničko regionalno tržište bi s vremenom dodalo 10% regionalnog BDP-a* ekonomijama Zapadnog Balkana.
- usvajanje i implementacija standarda EU predstavlja odskočnu dasku ka jedinstvenom tržištu EU.

Stub 3

UBRZAVANJE FUNDAMENTALNIH REFORMI

Da bi povećali društveno-ekonomsku konvergenciju, partneri sa Zapadnog Balkana će morati da izvrše reforme u temeljnim oblastima.

Svaki partner sa Zapadnog Balkana će pripremiti Reformsku agendu sa setom prioritetnih reformi raščlanjenih na prekretnice, takozvane „uslove plaćanja“. Njihovo ispunjavanje će pokrenuti oslobađanje sredstava iz novog Plana rasta.

Ubrzanje reformi će:

- Unaprijediti ekonomski rast uključujući privlačenje stranih investicija i jačanje regionalne stabilnosti;
- Pomoći partnerima sa Zapadnog Balkana da napreduju ka članstvu u EU

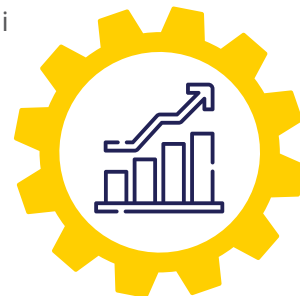
Stub 4

POVEĆANJE FINANSIJSKE POMOĆI

EU predlaže novi finansijski instrument: Instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan od 6 milijardi eura, koji kombinuje grantove i povlaštene kredite. Ovaj novi instrument, nakon što ga odobre Evropski Parlament i Vijeće, dopunit će trenutnu finansijsku pomoć u okviru Instrumenta za pretpriступnu pomoć (IPA III).

Fond će pružiti maksimalnu ukupnu finansijsku podršku od 6 milijardi eura za 2024-2027:

- 2 milijarde eura grantova do dogovora o reviziji višegodišnjeg finansijskog okvira
- 4 milijarde eura koncesionih kredita

KAKO ĆE FUNKCIONISATI NOVI GRANT?

Najmanje **3 milijarde eura** (2 milijarde eura u grantovima i 1 milijarda eura u povoljnim kreditima) će biti upotrijebljene **za investicije kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)**.

Preostalih **3 milijarde eura povoljnih kredita** biće namijenjeno vladama Zapadnog Balkana, pod uslovom da ispune Reformsku agendu.

Isplate će se vršiti dva puta godišnje, na osnovu zahtjeva koje podnose partneri sa Zapadnog Balkana i nakon provjere od strane Komisije da li su ispunjeni relevantni preduslovi i uslovi plaćanja, kao što su makrofinansijska stabilnost, dobro upravljanje javnim finansijama, transparentnost i nadzor budžeta.

U slučaju da se ne ispune uslovi plaćanja, Komisija će suspendovati ili odbiti odgovarajući iznos od uplata. Zapadnobalkanski partner će imati 1-2 godine da ispuni sve uslove, inače će se iznos preraspodijeliti ostalima u narednim godinama.

